

ВИШЕ РЕСТРИКЦИЈА У БУЏЕТУ

- *Отпремнине за просветарске пензионере чекају нови закон*
- *Убудуће без божићних (светосавских) награда и других бонуса*

Влада Републике Србије недавно је продала државне обвезнице и тиме обезбедила финансирање плата и пензија, бар до половине наредне године, до када планира да промени систем плата у јавном сектору и дофинансирања пензија који је у почетку функционисао јединствено, по закону спојених судова, али само декларативно. По том моделу плате и пензије номинално расле по истој формули, два пута годишње у априлу и октобру, а нажалост, оне су стварно и реално падале. Јединствен систем нарушен је пробојима у одређеним јавним службама, где су, иако су биле на снази Уредба о коефицијентима и Закључак о основици за обрачун и исплату зарада (цени рада), поједине јавне службе биле у привилегованом положају, јер су им утврђени (интерни) већи коефицијенти или су добијали и то једнократно, али редовно и сваки месец одређене бонусе и додатке на плату, чиме је систем потпуно разорен, а у принципу највише на штету просветара, који су остали по страни. Аргументат је био: за управу и правосуђе, они имају сопствени приход – таксе, полицију, они имају и казне и таксе, за здравство, они имају партиципацију, ... а за просвету - школовање је и даље и обавезно и ...бесплатно. Наравно, испада да је за децу обавезно, а за запослене у просвети бесплатно.

Како нам је на прошлонедељним преговорима саопштио чувар државне касе, министар Кстић, а и како пише у Закону о буџету за 2014. годину, неке од ових ствари промениће се, наравно не на боље, већ ће доћи до „кресања“ одређених права, у првом реду финансијских. Наравно да нама никада није била идеја да се смањују права било коме у јавном сектору, већ да и просвета добије нешто што је за друге нормално, а за нас само пуста жеља.

И тако, опет имамо скрпљен буџет у коме се крије огроман буџетски дефицит, скоро два пута већи од онога што је тражио ММФ (8% БДП у односу на 4,5% БДП, што је тражио ММФ). Држава ће и надаље трошити оно чега нема и како је планирала то би у овој години требало бити чак 182.559.667.000,00 РСД, односно око 1,6 милијарди евра. На тај начин јавни и државни дуг биће вишеструко увећан, јер држава очекује да јој укупни приходи и примања буду 929.942.000.000,00 РСД, а има намеру да потроши 1.091.182.305.000,00 РСД. Овај плански лош домаћин има намеру да штеди на својим запосленима, односно корисницима буџета на начин да ће према члану 8. Закона ипак не замрзнути плате и пензије, већ их повећати у априлу за 0,5%, дакле, само декларативно и као психолошки моменат, јер је јасно да ће и даље бити настављено смањивање плата и пензија кроз раст инфлације, па макар она била и у циљаном оквиру. Друга повишица требала би уследити „од плате за октобар 2014. године, основица за обрачун и исплату плата ускладиће се са фискалним правилом дефинисаним у Закону о буџетском систему“, што у себи крије идеју да Влада има намеру да у међувремену промени Закон о буџетском систему до половине наредне године и да у

другој половини финансијске године промени формулу финансирања плата и пензија у јавном сектору. Чланом 9. Закона предвиђено је „напредовање државних службеника у виши платни разред највише до 20% укупног броја државних службеника у државном органу“, самим тиме и нешто мањи фонд за те плате. Иако је у члану 10. предвиђена рестрикција да ће се „обавезе према корисницима буџетских средстава извршавати сразмерно оствареним приходима и примањима буџета“ јасно је да ће Влада поштовати редовност исплата и неће умањивати зараде и пензије, јер је то политички непопуларно у години у којој се очекују избори.

Коначно долазимо до крунског члана 16. којим се утврђује да се „у буџетској 2014. години неће вршити обрачун и исплата божићних, годишњих и других врста награда и бонуса предвиђених посебним и појединачним колективним уговорима за директне и индиректне кориснике средстава буџета Републике Србије, буџета локалне власти и организација за обавезно социјално осигурање, осим јубиларних награда за запослене који су то право стекли у 2014. години“. У ставу 2. поменутог члана који каже да се „у 2014. години не могу исплаћивати запосленима код корисника буџетских средстава овог члана награде и бонуси који према међународним критеријумима представљају нестандартне, односно нетранспарентне облике награда и бонуса, исплате у једнаким месечним износима за све запослене и сл.“, док у ставу 3. се каже да ће се увести платни разреди, односно да ће се „посебни додаци на плате утврђени актом надлежног органа намењени материјалном побољшању запослених у појединим државним органима исплаћивати до дана почетка примене прописа којим ће се уредити уједначавање нивоа зарада у јавном сектору, а најкасније за месец јун 2014. године“. Овај члан посветио је један део и толико спорним јубиларним наградама и каже да „уколико јединице локалне самоуправе не обезбеде у буџету и не исплате јубиларне награде запосленима у основној и средњој школи који то право стижу у 2014. години, министар надлежан за послове финансија на предлог министарства надлежног за послове образовања привремено ће обуставити пренос трансферних средстава из буџета Републике Србије, односно припадајућег дела пореза на зараде у износу неисплаћених јубиларних награда запосленима у основним и средњим школама из буџета јединице локалне самоуправе“.

И остали чланови Закона о буџету садрже одређене рестрикције помоћу којих Влада Србије има намеру да изврши одређене уштеде. Надамо се да се то неће десити на ставци из које треба обезбедити отпремнине, јер су оне и даље предмет спорења између два нивоа власти – покрајинског и републичког и да ће министар Крстић одржати обећање дато представницима синдиката, а то је да ће исплатити отпремнине за колеге које су из школа отишле у пензију, а поготову оне из војвођанских школа које на отпремнину чекају готово пуну годину дана и да ће за убудуће исплата отпремнина бити утемељена на закону, а не трулим компромисима између два нивоа власти обојена препуцавањем чија је то обавеза, када је потпуно јасно дефинисана Законом о основама система образовања и васпитања. За све оне који желе више информација о буџету за 2014. годину упућујемо на Предлог Закона који можете преузети са сајта Народне Скупштине Републике Србије и/или, наравно, са нашег сајта.

Београд, 26.11.2013.год.

проф. Хаџи Здравко М. Ковач,
члан Председништва СрпС